

מסע המושבות

רקע:

היחס לקיום מצוות בפרהסיה

תקופת העלייה השנייה: _____

_____

_____

_____

_____

תקופת העלייה הראשונה: _____

_____

_____

_____

_____

בעקבות כך: _____

גישתו של הרב קוק לאנשי "הישוב החדש": _____

_____

המסע עצמו:

היזום: _____ זמן: _____ מקום: _____

_____

המשתתפים: _____

_____

מטרות המסע: _____

_____

קראי את המקורות בצידו השני של הדף:

איזו מטרה של המסע באה לידי ביטוי במקור הראשון? _____

_____

_____

איזו מטרה של המסע באה לידי ביטוי במקור השני? _____

_____

_____

יחסם של בני המושבות לרבנים: _____

_____

_____

האם הושגו יעדיו של המסע? הסבירי. _____

_____

_____

קטע שני:

"איזה משחק משחקים פה? הרי כל האיכרים היושבים פה לפניכם הם מחללי שבתות, אוכלי טרפות ונבלות, מעשנים בשבת ליד בית הכנסת ועושים את עסקיהם כביום חול, הם נקראים יישוב קדוש?"

הרב חוזר ומפסיקו ואומר לו: "טועה אתה בני... כי זאת עליך לדעת, הנפש של פושעי ישראל שבעקבתא דמשיחא, אלה המתחברים באהבה אל ענייני כלל ישראל, לארץ ישראל ולתחיית האומה, היא הרבה יותר מתוקנת בבחינתה הנפשית מהנפש של שלומי אמוני ישראל (החרדים), שאין בהם היתרון הזה של ההרגשה העצמית לטובת הכלל ובניין האומה והארץ..." עתה פונה הרב אל האיכרים ומציע להם לקרוא את שם המקום "תרומיה" על שם התרומות והמעשרות שיתרמו מעתה מגידוליהם.

(שמואל אבידור הכהן [2002], האיש נגד הזרם ידיעות אחרונות, עמ' 40-42)

אותו ערב שבת געשה זיכרון-יעקב ורתחה כולה. השמועה, כי הרבנים הגדולים שישבתו במקום לא יבואו להתפלל בבית הכנסת הגדול, עברה כחץ מקשת ופילחה את ליבותיהם של בני המושבה. ומדוע לא יבואו הרבנים לבית הכנסת מפואר זה, זאת הם הודיעו במכתב ברור ומפורש לוועד המושבה. במכתבם כתבו החמישה, **כי היות ובמת בית הכנסת נבנתה סמוך לארון הקודש, כנהוג בבתי הכנסת הרפורמיים** בגרמניה ובצרפת, אין הם יכולים לבוא לבית הכנסת הזה, ולגודל צערם יאלצו או להתפלל ביחידות או להצטרף למניין של התימנים הנמצא בריחוק רב ממקום האכסניה.

"וכי בשביל דבר קטן כזה נוותר על ביקור הרבנים בבית הכנסת שלנו? - החלו טוענים איכרים ותיקים באוזני ראש הוועד המקומי מר אלברט, שנטה לא לוותר לתביעת הרבנים. לעומתם התייצבו "משכילי" זיכרון-יעקב וכמה מן המורים בבית הספר המקומי וטענו שהרבנים רוצים להחזיר את המושבה לחשכת ימי הביניים.

"אם הארכיטקטים של הברון, שבאו במיוחד מפריז, עשו את הבמה כן, אין לשנותה!" טענו.

ולבסוף הוא (מר אלברט) הודיע כי בינתיים תועבר הבמה לאמצע בית הכנסת לשבת זו בלבד, "ואחר כך נראה". ...תשובת הרבנים הייתה שלילית. "אין המדובר בשבת אחת בלבד, זהו פרינציפי ון קדוש", - ביקש הרב (קוק) למסור לוועד. הוא הודיע שהוא מוכן להסדר זמני לתקופה של חודש ימים, ואחרי תקופה זו תפורק הבמה הרפורמית עד היסוד בה ותיבנה במה כשרה כדת וכדין. מר אלברט... חזר והתייעץ עם המזכיר, והודיע כי יש לבקש מהרבנים לדחות את כל העניין לחודשיים, ובתוך תקופה זו תישמע גם דעת הברון מפריז ונראה איך ייפול דבר. ..כעבור שעה קלה חזר שמשוועד משליחותו והביא עמו את תשובתו של הרב. הבמה כפי שהיא בנויה... היא סמל לעקירת הדת ולהריסת יסודות התורה, ולכן אין כל מקום של ויתור בנקודה זו. רגעים ספורים לפני שעת הדלקת הנרות בא שוב פעם שליח הוועד ובידו איגרת חתומה בידי מר אלברט. במכתב נאמר כי הוועד ישתדל למלאות אחר דרישת הרבנים ולהפיק את רצונם עד כמה שידם תהא מגעת... התקדשה השבת... הם לא קיבלו שבת ביחידות, שכן ער שלא פתחו ב"לכו ברננה", נתמלא הבית אנשים. בני המקום ששמעו על המחלוקת שבין הרבנים לוועד החליטו לא ללכת לבית הכנסת הגדול ובאו להתפלל באכסניית הרבנים.

(שמואל אבידור הכהן [2002], האיש נגד הזרם ידיעות אחרונות, עמ' 31-34)